

тивоположни настроения и мотиви: ту болката и страданието на селяка от връхлетялото го природно бедствие; ту своя самопортрет и т.н. И в двете статии критикът защитава една донякъде едностранчива оценка за публицистичния и агитационен патос на творчеството на поета в първата му сбирка.

Затова пък “Песен на песента ми”, определена като прелюдия към новата поезия на Яворов, е наречена “енергично опомване”, “безпощадно самобичуване”. Д-р К. Кръстев посочва, че основен мотив в лириката на поета стават “кошмарите на нощта” и той все по-често се изправя пред “гатанките на битието, ужасът на самотността, потърс от чуждата душа”. Критикът изтъква, че Яворов е живял “не в дневната, огряна от слънцето сфера на своя и нашия душевен мир, а в тъмнината на нощта”; че погледът му е бил устремен към невидимото, непознатото, необяснимото. Недоумение буди съжалението на д-р К. Кръстев, че Яворов не бил успял да съчетае “най-бляскавата досега у нас поетическа форма със съдържание, родено из глъбините на народната душа”. Неща, за които днес, в края на столетието ценим най-много прозренията на поета,

В последно време всеки, който общува с творчеството на нашите класици, не може да не забележи колко актуални стават те за нас или обратното — колко ние сме актуални пред тях с новите си стари вълнения и проблеми. Те се завръщат при нас за нов живот, неподозиран и неочакван. Ако доскоро гледахме на творчеството им като на художествен текст или метатекст, който често пъти анализирахме бездушно от социологическа, теоретическа, литературноисторическа, интертекстуална и т.н. гледна точка, то днес отново усещаме живия пулс на създаденото от тях, възприемаме го не като художествена даденост, а като наша съдба.

С творчеството и живота си Яворов отново се завръща и става актуален в края на столетието, така както е бил актуален в началото му. Неговите песни за съдбата на селяка не са само послания от миналото, а настояще и бъдеще за мнозина, “На нивата”, “Май”, “Градушка”- тези върхове на социалната му лирика и на националната ни поезия, ще станат реално битие. Ето един рядък случай, в който художествената творба се превръща в жизнена реалност, т.е. завръща се към своя първоизточник, като духовното отново става материално.